

FLEM

Las Caglias resveglia

A Flem ha la cultura pauca peisa. Quei emprovan Therese Augsburgers e Jürg Spörri da midar empauet. Ils posses-surs novs digl anteriur Café Las Caglias han instradau il program d’occurrenzas «Las Caglias Cultura». Sonda ha gl’interprendider pensiunau Beat Livers raquintau da sia veta e sia via.

AUGUSTIN BEELI/FMR

SURSILVAN

«Il caffè era serraus dapi in temps ed jeu hai giu l’impressiun che quei seigi fetg donn. Perquei che Las Caglias ei in liug inspirativ e creativ», ha Jürg Spörri getg sonda vargada en discuors culla FMR. Il december vargau, silla stagiun d’unviern 2025/26, han el e sia dunna Therese Augsburgers, aviert a Flem Casa d’Uaul Sut in pign center da cultura. Atgnamein eis ei in resvegl. «Las Caglias Cultura ei in spazi aviert per art, ideas e s’entupadas», ha Therese Augsburgers getg alla FMR. En connex cul program current dalla purschida nova a Flem ha ella envidau Beat Livers ad in podi.

Visiunari cun perseveronza

Jürg Spörri e sia consorta possedeavan ina dallas habitaziuns da vacanzas ella surbaghegiada Las Caglias. Igl ei gl’areal ch’igl architect Rudolf Olgiati (1910–1995) ha planisau e realisau. Il caffè Las Caglias ei staus duront decennis in liug nua ch’il pivel «alternativ» da Flem e contuorn s’entupava. «Cu nus havein udiu ch’il local seigi venals, ei ina visiun sereghegliada en mei. La fi-nala havein nus cumprau l’immobilia ed ussa sviluppein nus vi-navon la visiun», ha Therese Augsburgers getg.

Sonda vargada ha ella menau in dialog cun Beat Livers. Era gl’interprendider da Breil ha giu ils onns siatonta ina visiun. Cu el ha aviert sia atgna stizun da sport a Breil, era el buca pertscharts ch’el vegni confruntaus cun scuidonza e concurrenza. Per untgir quella ha el fundau sia fatschenta da sport a Flem. Quella ei car-schida e sesviluppada stupent. Ch’ei ha duvrau gronda perseve-ronza, curascha ed era bia optimissem ha sia dunna Antonia Li-vers-Caduff confirmau alla fin dalla discussiun. Suenters 50 onns ha il pèr surdau la fatschenta al fegl che meina vinavon quella cul spèrt d’interprendider ch’el ha empriu dils geniturs.

Aviarts per experiments

Suenters il dialog cul «visiunari» pensiunau Beat Livers ha il pèr Augsburgers/Spörri schau survir in puschegn ed ils hosps han giu caschun da tgrir la cumpignia. «Las Caglias Cultura ei in’atgna iniziativa da cultura, ella ei aviarta per experiments, formats e s’entupadas», ha Jürg Spörri puntuau. El e sia consorta ein aviarts per ideas, referats e discussiuns en connex cun cultura, musica, filosofia, litteratura e scienza. E secapescha era culinaria. Il caf-fé public vegni ad esser aviarts regularmein questa stad, ha Jürg Spörri annunziau.

Dapli dalla tematica mira www.lascagliascultura.ch

Therese Augsburgers en discuors cun Beat Livers el caffè Las Caglias a Flem.

FOTO AUGUSTIN BEELI

FIASTA FEDERALA DA TIR

El mument ei il stan da tir a Pardiala era liug da trenament per la Fiasta federala da tir.

FOTO SOMEDIA/BERNHARD AEBERSOLD

Esser persula e trer tut ils registers

Per Leila Cavegn-Cadruvi ei il sport da sittar siu hobi principal. Dapi ch’ella ha in’atgna famiglia cun quater affons tonscha ei bu-ca dad ir tontas uras el stan da sittar sco pli baul, di la tiradura da Ruschein. Il sport da tir hagi denton aunc adina in plaz impur-tont en siu mintgadi. La FMR ha entupau la dunna da 30 onns duront in trenament el stan da tir a Pardiala.

MARTIN GABRIEL/FMR

SURSILVAN

«Esser persula quei mument ch’jeu settel e sa-ver seconcentrar sil sittar ei mia motivaziun pil sport da tir», di Leila Cavegn-Cadruvi che ha terminau igl onn 2020 siu studi da psicologia e che ha luvrau denter auter sco pedagoga cu-rativa e psicologa da scola. «Cura ch’jeu sun el stan e mon en posiziun da sittar sun jeu sco en in auter mund. Jeu vegnel lu en quei schi num-nau flow ch’ei per mei in stadi temporar giavi-schau duront ch’jeu sun egl element da sittar.»

Cun otg onns igl emprem plum

«Jeu haiel entschiet a sittar cun diesch onns en-semen cun miu bab», tradescha Leila Cavu-vi-Cavegn che ha 30 onns ed ei mumma da quater affons. Il pli emprem plum hagi ella astgau dar cun otg onns ensem cun siu bab. E d’ina autra gada ch’ella seregordi digl em-prem tir d’uost per famiglias dalla Societad da tir Vorab Ruschein. Propi entschiet hagi sia carriera sco tiradura da caliber pign cun diesch onns cul cuors da tiraduras e tiradurs giuvens, rauenta la tiradura. «Jeu seregordel aunc bein che la holba dalla buis rebatteva viers miu schui cun mintga siet. Ina fetg biala regurdientscha haiel jeu da miu emprem onn sco tiradura giuvna che nus eran stai a Thun al final da ti-raduras e tiradurs giuvens e veterans.» E la per-suna la pli centrala ed impurtonta seigi siu bab staus duront tut quels pressapauc 20 onns ch’ella seigi tiradura. «Miu bab ha adina ac-cumpignau mei sco coach e cussegliader.»

Pilras distanzas e differentas armas

Leila Cavegn-Cadruvi ha entschiet sco giuvna tiradura a sittar cun la buis da caliber pign sil-la distanza da 10 e da 50 meters. Era sin quel-la distanza ha ella dumignau da vegnir el cader dalla Svizra Orientala dallas junioras e juniors. «La concurrenza sin distanza cuorta denter ti-raduras e tiradurs ei fetg gronda. Tut ei aunc pli professional. Sin 50 e 100 meters vegn ei cum-battiu intensivamein per resultats maximals», di la tiradura che ha entschiet cun diesch onns a sittar. «Quei ei tut auter che da sittar cun la buis d’assagl ni cun quella da standard sin 300 meters.» Il sittar sin distanzas cuortas seigi tem-pi passati per ella pil mument. La tiradura da Ruschein setta oz mo pli sin 300 meters.

Sittar ei sport

«Per mei ei la buis d’assagl in instrument ch’jeu drovel per miu sport preferiu», di Leila Ca-vegn-Cadruvi. «Quei ei precis quei ch’jeu com-municheschel era a mes affons. La buis ei cheu per sittar sin schiba e finiu. Dapli stoi jeu buca dir.» Per esser en gamba sco tiradura ni tiradur e vegnir culs puncts tonschi ei buca da mani-pular culla buis, remarca Leila Cavegn-Cadru-

Leila Cavegn-Cadruvi cun siu fegl Gian all’entrada dil stan da tir a Pardiala.

FOTO MARTIN GABRIEL

vi. Ozildi drovi ei exnum era il beinstar corpor-al e surtut ina fitness mentala per acquistiar buns resultats. Ed ella aschunta ch’ella sezza ha-gi absolviu ils tests per survegnir ina prognosa dil program PISTE (program d’evaluaziun per selecziunar talents). Quei hagi ella fatg per ve-gnir el cader.

Il Tir federal

Per Leila Cavegn-Cadruvi ei la 59avla Fiasta fe-derala da tir – sco per tuttas 35 000 tiraduras e tiradurs svizzers che prendan part – in dils gronds eveniments sportivs digl onn 2026. Quella fiasta seigi gia la quarta fiasta federala ch’ella separticipeschi. L’emprema ga hagi ella sittau culla buis d’assagl 90 cun diesch onns a Frauenfeld e gia leu recaltgau 91 puncts el stèh da secziun. Alla secunda fiasta federala ad Aa-rau ha la tiradura da Ruschein sittau culla buis standard sin 300m. Ed alla tiarza che ha giu liug a Sion el Valles ha ella sittau cun caliber pign sin 50 m e culla standard sin 300 m. Ed uonn setta Leila Cavegn-Cadruvi culla buis d’assagl 57.

Ils 19 eis ei aschi lunsch

«Preparaziun ei in grond plaid», di la tiradura. «Jeu haiel aunc buca giu gronda peda da sepre-parar. Dapi ch’jeu haiel famiglia sun jeu – puncto trenaments – buca pli aschi ambiziusa sco pli baul.» Ella absolveschi entgins tren-a-ments la mesjamna sera el stan da tir a Pardia-la ed il 19 da zercladur seigi ei lu aschi lunsch. «Nus mein a Grüşch al Tir federal ed jeu sele-grel fetg.»

35 000 tiraduras e 100 000 aspectaturs

L’agentura da novitads Keystone-SDA ha rimnau enzacontas cefras e fatgs specials da-vart la 59avla Fiasta federala da tir en il Gri-schun.

35 000 tiraduras e tiradurs separticipes-chan dall’occurrenza. Il pli vegl tiradur ha 95 onns, il pli giuven ha otg onns. Ils orga-nisaturs quantan cun 100 000 aspectaturas ed aspectaturs, da quels derivan 94,5 % d’auters cantuns. La lavur voluntaria ei ina part centrala dall’occurrenza. Ver 5000 gi-dontras e gidonters voluntaris sustegnan la preparaziuns e duront la fiasta sco tala. Las voluntarias ed ils voluntaris vegnan a pre-star 150 000 uras da lavur.

Las concurrenzas da sittar han liug sin 20 plazs da tir el Grischun ed a Walenstadt el cantun Sogn Gagl. Ils organisaturs da la fiasta quantan ch’ei vegni dau circa 2,2 mil-liuns siets el decuors dalla fiasta, e quei en endisch disciplinas da tir. La disciplina principala ei quella da sittar sin 300 meters che vegn tenor Keystone-SDA absolvida da circa 75 % dallas participontas e partici-ponts. (fmr/mg)

RECLAMA

40'000!

Auch mit einem JA können bis 2050 rund 40'000 gesuchte Fachkräfte pro Jahr einwandern!

Keine 10-Millionen-Schweiz! JA

nachhaltigkeitsinitiative.ch